

«MottakerNavn»
«Adresse»
«PostNr» «Poststed»

Trondheim, 21.05.2018

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2018/5680

Saksbehandler:
Veronica Sahlén

Informasjon om genetisk viktige ulver og beredskap samt oppdrag om samarbeid på tvers av kommuner og fylker

Om genetisk viktige ulver

Vi viser til brev fra Klima- og miljødepartementet 24. april 2018 om skadefelling og ekstraordinære uttak av ulv samt den genetiske situasjonen for ulvebestanden, samt vårt brev om kvote for betinget skadefelling av ulv gitt til samtlige fylkesmenn 30. april 2018. I vår kvote for betinget skadefelling skriver vi:

"Det kan ikke forutsettes at ethvert genetisk verdifullt individ i populasjonen kan identifiseres til enhver tid, for eksempel ved akutte skader på sau og tamrein på sommeren, eller i områder uten snødekke. Det skal likevel, så langt det er mulig, gjennomføres forsøk på innsamling av prøve for identifisering av genetisk status før det fattes vedtak om felling."

Å følge opp og sikre biologiske prøver fra ulv i barmarksesongen er svært utfordrende. Ofte skjer første observasjon av en ulv i beitesesongen i forbindelse med en skadesituasjon hvor ulv er påvist skadevolder. Dermed vil det i beiteprioriterte områder være en fortløpende avveining mellom hensynet til å avdekke genetisk status og skadepotensialet dersom fellingsforsøk utsettes. Selv om det er utfordrende, så må det likevel gjennomføres et rimelig forsøk og innsats for å avdekke genetisk status før fellingsforsøk iverksettes. Innsats for å avdekke genetisk status må fortsette hele den tid fellingsforsøk pågår i de tilfeller genetisk status ikke har blitt avdekket i forkant av iverksetting.

Når fylkesmannen har fattet vedtak om skadefelling på ulv så må det fremgå tydelig av vedtaket hvilken innsats som har blitt gjort for å avdekke genetisk status, samt andre relevante vurderinger knyttet til dette. Det skal også presiseres at tillatelsen til enhver tid kan trekkes tilbake dersom DNA-analyser viser at det er et genetisk viktig individ av ulv.

Direktoratet har mottatt informasjon fra Viltskadecenter i Sverige om kjente genetisk viktige individer påvist i Sverige i overvåkingsperioden 1. oktober til og med 31. mars. Det er påvist 12 genetisk viktige individer i denne perioden:

- **F1 født 2017:** 7 valper født i henholdsvis Tiveden (6 valper, Örebro län) og Svartedalen (1 valp, Västra Götalands län). Samtlige ble sist påvist innenfor eller nært sitt fødelserivir.

- **F1 født 2016:** 4 unglulver født i henholdsvis Tunturi (3 unglulver, Dalarna län) og Prästskogen (1 unglulv, Östergötlands län). To av disse unglulvene er på vandring (en sist påvist i Uppsala län, den andre sist påvist i Östergötlands län), en har ukjent tilstedeværelse og en er sannsynligvis stasjonær i eget revir i Dalarna län.
- **FO - immigrant:** Finsk-russisk immigrant påvist i Norrbotten i november. Nåværende tilstedeværelse er ukjent og individet er potensielt på vandring.

Statens naturoppsyn vil ha beredskap på å følge opp meldinger om streifdyr av ulv utenfor ulvesonen i felt, for å gjennomføre forsøk på innsamling av prøve til DNA-analyser. Det vil også kunne vurderes å følge opp enkeltindivider innenfor ulvesonen i forbindelse med eventuell skadesituasjon hvor skadefelling vurderes på ulveindivid som ikke mistenkes tilhøre etablert revir. Statens naturoppsyn har tilgang til spesialtrente hunder for sporing av ulv, både internt i SNO og kjente ekipasjer i privat regi, som kan benyttes til en økt innsats for å sikre prøver i forbindelse med skadedokumentasjon. Disse ekipasjene kan også benyttes ved oppfølging av andre observasjoner av ulv, men da må observasjonen meldes til Statens naturoppsyn omgående for å gi best mulig forutsetning for sporing.

Rovdata har i perioden fram til og med sluttet av juni beredskap for hasteanalyser av ulveprøver. For hasteanalyser er det er krav til at prøven leveres av SNO, fylkesmannen eller Miljødirektoratet, samt at Rovdata kontaktes i forkant av oversendelse av prøve, for å avklare navn på person som vil ta imot prøven samt analyseprioritet. Dette for å ha kontroll på prøver som er på veg til Rovdata og for en vurdering om eventuelt påkrevd helg- eller annet overtidsarbeid. I juli og august vil hasteanalyser kun gjennomføres etter bestilling fra Miljødirektoratet. Dersom fylkesmannen vurderer at det er nødvendig med hasteanalyse på prøve fra ulv i denne perioden så må Miljødirektoratet kontaktes. Miljødirektoratets vakttelefon for rovvilt (tlf 977 87 000) er bemannet hele sommeren. I sluttet av august og i september kan fylkesmennene igjen bestille hasteanalyser ved behov. Prøver fra ulv hvor hasteanalyse ikke er vurdert som nødvendig kan også bli sendt inn fortløpende gjennom hele sommeren og vil bli analysert senest i sluttet av september for å få en oversikt før oppstart av lisensfelling 1. oktober.

Etter avtale med Rovdata vil kostnad for DNA-analyser på prøver fra ulv utenom overvåkingsperioden i 2018 faktureres Miljødirektoratet.

Miljødirektoratet skal orienteres, fortløpende og uten forsinkelse, om (nye) observasjoner av streifdyr av ulv, og om eventuelle prøveoversendelser samt analyseresultat. Dette kan gjøres ved å kontakte direktoratets vakttelefon for rovvilt.

Vi opplyser for øvrig at vi er i dialog med Rovdata for å få redegjort for mulighet for å teste innsamling av salivprøve for DNA-analyser fra ulv fra bittsår i kadaver. Dette vil i så fall bli et oppdrag gitt til SNO i forbindelse med kadaverdokumentasjon.

Statens samlede beredskap i rovviltforvaltningen

Miljødirektoratet har utarbeidet en nettside som beskriver statens samlede beredskap i rovviltforvaltningen, se <http://www.miljodirektoratet.no/no/Tema/Arter-og-naturtyper/Rovvilt/Statens-samlede-beredskap-i-rovviltsaker/>

Vi ber alle fylkesmenn lenke opp til denne siden via egne rovviltsider som vi har henvist til på nettsiden.

Samarbeid på tvers av kommuner og fylker

I vurderinger rundt effektivitet og skadefelling, stilles det spørsmål ved om administrative grenser er en utfordring.

Miljødirektoratet ber alle fylkesmenn om å vurdere samhandlingen og på hvilken måte informasjon utveksles og tilflyter ved skadefellingsforsøk mellom kommuner, kommunale skadefellingslag, både innenfor fylket (mellom kommuner) og når skadefellingsforsøk utvides utover fylkesgrensene. Miljødirektoratet ber om en kortfattet beskrivelse av fylkesmannens erfaringer med dette gjennom beitesesongen, med en rapporteringsfrist 15. september 2018.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Knut Morten Vangen
seksjonsleder

Veronica Sahlén
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Klima- og miljødepartementet

Postboks 8013 Dep

0030

OSLO